

Tomra Service OÜ
Majandusaasta aruanne 2023

Tomra Service OÜ
MAJANDUSAASTA ARUANNE 2023

Ärinimi	Tomra Service OÜ
Asukohajärgne register	Eesti Vabariigi äriregister
Registrikood	10804337
Kande kuupäev	28.11.2001
Aadress	Sõpruse pst 151, 13417 Tallinn, Eesti
Telefon	+372 668 4236
E-post	tomra@tomra.ee
Kodulehekülg	www.tomra.com
Aruandeperiood	1. jaanuar 2023 – 31. detsember 2023
Juhatus	Eero Nõgene
Põhitegevusala	EMTAK: 77399, Muu mujal liigitamata masinate, seadmete ja materiaalse vara rentimine ja kasutusrent
Audiitor	KPMG Baltics OÜ

SISUKORD

Tegevusaruanne.....	4
Raamatupidamise aastaaruanne.....	6
Finantsseisundi aruanne	6
Koondkasumiaruanne	7
Rahavoogude aruanne	8
Omakapitali muutuste aruanne	9
Raamatupidamise aastaaruande lisad	10
1. Aruandev üksus	10
2. Raamatupidamise aastaaruande koostamise alused.....	10
3. Riskijuhtimine ja peamiste riskide kirjeldus	19
4. Immateriaalne põhivara	21
5. Materiaalne põhivara	22
6. Vara kasutusõigus ja rendikohustised	23
7. Varud	24
8. Nõuded ostjate vastu ja muud nõuded	24
9. Raha ja raha ekvivalendid	24
10. Osakapital.....	24
11. Laenukohustised.....	25
12. Võlad tarnijatele ja muud võlad	25
13. Maksude ettemaksed ja maksuvõlad	25
14. Eraldised	26
15. Müügitulu	26
16. Muud äritulud	26
17. Kaubad, toore, materjal ja teenused.....	26
18. Muud tegevuskulud.....	26
19. Tööjõukulu	27
20. Tehingud seotud osapooltega	27

TEGEVUSARUANNE

Põhitegevus

Tomra Service OÜ (edaspidi TS) on Eesti Vabariigis registreeritud äriühing, mille põhitegevuseks on taarakäitlustehnika müük, rent, haldamine ja hooldus ning taarakäitlusteenuste osutamine suunatuna ärikliendile.

Majandustulemused

5,31 miljoni eurose müügitulu juures teenis TS 2023. aastal 376 000 eurot puhaskasumit.

2022. aastal oli müügitulu 5,08 miljonit eurot ja puhaskasum 259 626 eurot.

Juhatuse liikmed ja tasud

Aastal 2023 kuulus TS juhatusse üks liige: Eero Nõgene.

Juhatuse liikmele arvestati 2023. aasta jooksul juhatuse liikme tasu summas 85 800 eurot, millelt tasuti sotsiaalmakse summas 28 314 eurot.

2022. aastal arvestati juhatuse liikmele tasu 85 800 eurot, millest sotsiaalmakse tasuti 28 314 eurot.

TS on aastal 2023 teinud investeringuid ettevõtte põhitegevuseks kasutatavatesse varadesse summas 700 222 eurot. Aastal 2022 oli tehtud investeringute summaks 864 077 eurot.

Majanduskeskkond

Üldise ja makromajandusliku tegevuskeskkonna areng ei ole ettevõttele olulist muutvat mõju avaldanud.

Majandustegevuse tsüklilisus on TS-i finantstulemustele ebaolulise mõjuga. Samuti ei ole TS-i tegevusega kaasnevat olulist keskkonna- ning sotsiaalset mõju.

Valutakursside, intressimäärade ja börsikursside muutumisega seotud riskide mõju TS-i tegevusele aruandeperioodil on ebaoluline.

Töötajad

2023. aastal oli TS keskmine töötajate arv 50, kelle summaarne töötasu oli 914 428 eurot, millelt tasuti sotsiaalmakse summas 317 185 eurot.

2022. aastal oli TS keskmine töötajate arv 74, kelle summaarne töötasu oli 1 231 166 eurot, millelt tasuti sotsiaalmakse summas 407 785 eurot.

Nõukogu liikmete tasud

2023. ega ka 2022. aasta jooksul TS nõukogu liikmetele tasu ei makstud.

Sündmused enne ja pärast aruandekuupäeva

Rimi Eesti Food AS (Rimi) esitas Tomra Service OÜ vastu hagi alusetult tasutud summade tagastamise ja viivise nõudes. Rimi nõuab poolte vahel sõlmitud lepingu alusel Rimi poolt aastate jooksul tasutud 322 765,67 euro tagastamist ja viiviseid, leides, et vastavas osas oli Rimi poolt käitlustasu maksmine Tomrale ekslik. Küsimus on poolte vahel sõlmitud lepingu tõlgendamistes. Tomra juhtkond tugineb seisukohal, et Tomral on nõudele tugevad ja mitmekülgsed vastuväited nii formaalsetest kui ka sisulisest aspektidest. Tšiviilasi lahendati kompromissiga, kus Tomra kompenseerib Rimile 200 000 eurot.

Alates 01.03.2024 on TS juhatuses lisaks Andres Ojamaa ja Mats Toots.

2024. aastal ei ole äritegevuses märkimisväärsed muudatusi ette näha.

Olulised suhtarvud ja finantsnäitajad

		2023	2022
Lühiajalise võlgnevuse kattekordaja	Käibevara / lühiajalised kohustised	1.17	0.93
Müügikäibe puhasrentaablus	Puhaskasum / müügikäive x 100	7,1%	5,1%
Omakapitali puhasrentaablus (RoE)	Puhaskasum / omakapital x 100	42%	33%
Koguvara rentaablus (RoA)	Puhaskasum / varad kokku x 100	5,0%	3,5%
Võlakordaja	Kohustised / varad kokku	0.88	0.89

(eurodes)	31.12.2023	31.12.2022
Varad	7 592 757	7 428 927
Omakapital	902 537	786 163

	2023	2022
Müügitulu	5 305 341	5 076 653
Puhaskasum	376 000	259 626

Tallinnas, 29. aprill 2024

Eero Nõgene

Juhataja

RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE

Finantsseisundi aruanne

	<u>Lisa</u>	<u>31.12.2023</u>	<u>31.12.2022</u>
VARAD			
Põhivara			
Immateriaalne põhivara	4	2 545 754	2 545 754
Materiaalne põhivara	5	2 682 065	3 049 817
Vara kasutusõigus	6	324 669	213 578
Põhivara kokku		5 552 488	5 809 149
Käibevara			
Varud	7	382 844	376 236
Nõuded ostjate vastu ja muud nõuded	8	884 078	836 742
Raha ja raha ekvivalendid	9	773 347	406 799
Käibevara kokku		2 040 269	1 619 777
VARAD KOKKU		7 592 757	7 428 926
OMAKAPITAL JA KOHUSTISED			
OMAKAPITAL			
Osakapital	10	63 911	63 911
Eelmiste perioodide jaotamata kasum		462 626	462 626
Aruandeaasta kasum		376 000	259 626
OMAKAPITAL KOKKU		902 537	786 163
KOHUSTISED			
Pikaajalised kohustised			
Laenukohustised	11	4 556 565	4 577 991
Võlad tarnijatele ja muud võlad	12	153 609	155 214
Vara kasutusõiguse kohustis	6	238 278	161 826
Pikaajalised kohustised kokku		4 948 452	4 895 031
Lühiajalised kohustised			
Võlad tarnijatele ja muud võlad	12	876 441	1 098 244
Laenukohustised	11	546 763	564 757
Vara kasutusõiguse kohustis	6	106 701	84 731
Lühiajalised eraldised	14	211 863	0
Lühiajalised kohustised kokku		1 741 768	1 747 732
KOHUSTISED KOKKU		6 690 220	6 642 763
OMAKAPITAL JA KOHUSTISED KOKKU		7 592 757	7 428 926

Lisad on käesolevate finantsaruannete lahutamatud osad.

Koondkasumiaruanne

31. detsembril lõppenud majandusaasta kohta

	Lisa	2023	2022
Kaupade müük	15	434 498	618 194
Teenuste osutamine	15	4 870 843	4 458 459
Müügitulu		5 305 341	5 076 653
Muud äritulud	16	29 833	23 236
Kaubad, toore, materjal ja teenused	17	-1 745 236	-1 352 690
Muud tegevuskulud	18	-361 614	-295 311
Tööjõukulu	19	-1 255 769	-1 676 221
Põhivara kulum ja väärtuse langus	5	-1 066 372	-1 074 817
Varade kasutusõiguse amortisatsioon	6	-95 753	-126 836
Ärikasum		810 430	574 014
Intressitulud		50	44
Intressikulud		-392 215	-251 415
Muud finantstulud või -kulud		0	41
Kasum enne tulumaksu		418 265	322 684
Ettevõtja tulumaksukulu		-42 265	-63 058
Aruandeaasta kasum		376 000	259 626
Koondkasum kokku		376 000	259 626

Lisad on käesolevate finantsaruannete lahutamatud osad.

Rahavoogude aruanne

31. detsembril lõppenud majandusaasta kohta

	Lisa	2023	2022
Rahavood äritegevusest			
Puhaskasum		376 000	259 626
Korrigeerimine mitterahaliste kirjetega:			
Põhivarade kulum	5	1 066 549	1 074 817
Kasutusõigusega varade kulum	6	95 753	126 836
Perioodi tulumaksukulu		42 265	63 058
Kasum põhivara müügist	16	-29 833	-23 236
Intressikulud		392 215	251 415
Muud korrigeerimised		-15 166	1 561
Käibekapitali muutused:			
Äritegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus		-456 795	-161 481
Äritegevusega seotud kohustiste muutus		45 857	-186 965
Muutused varudes	7	-6 608	168 754
Rahavood äritegevusest kokku		1 510 237	1 574 385
Rahavood investeerimistegevusest			
Materiaalse põhivara omandamine		-37 464	-25 392
Laekunud põhivara müügist		31 433	30 046
Rahavood investeerimistegevusest kokku		-6 031	4 654
Rahavood finantseerimistegevusest			
Saadud laenud	20	450 000	750 000
Saadud laenude tagasimaksed	20	-40 536	-750 000
Makstud dividendid		-259 626	-367 900
Kapitalirendi põhiosa tagasimaksed		-806 237	-972 713
Makstud intressid		-438 994	-64 536
Makstud ettevõtja tulumaks		-42 265	-63 058
Rahavood finantseerimistegevusest kokku		-1 137 658	-1 468 207
Rahavood kokku		366 548	110 832
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	9	406 799	295 967
Raha ja raha ekvivalentide muutus		366 548	110 832
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	9	773 347	406 799

Lisad on käesolevate finantsaruannete lahutamatud osad.

Omakapitali muutuste aruanne

31. detsembril lõppenud majandusaasta kohta

	Lisa	Osakapital	Jaotamata kasum	Kokku
Seisuga 31. detsember 2020		63 911	757 663	821 574
Aruandeaasta puhaskasum		0	367 900	367 900
Dividendid		0	-295 037	-295 037
Seisuga 31. detsember 2021	10	63 911	830 526	894 437
Seisuga 31. detsember 2021		63 911	830 526	894 437
Aruandeaasta puhaskasum		0	259 626	259 626
Dividendid		0	-367 900	-367 900
Seisuga 31. detsember 2022	10	63 911	722 252	786 163
Seisuga 31. detsember 2022		63 911	722 252	786 163
Aruandeaasta puhaskasum		0	376 000	376 000
Dividendid		0	-259 626	-259 626
Seisuga 31. detsember 2023	10	63 911	838 626	902 537

Lisad on käesolevate finantsaruannete lahutamatud osad.

RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDE LISAD

1. Aruandev üksus

Tomra Service OÜ (edaspidi: ettevõtja) on Eesti Vabariigis registreeritud osaühing. Ettevõtja registreeriti 28.11.2001. a.

Ettevõtja registrijärgne asukoht on Sõpruse pst 151, 13417 Tallinn, Eesti. Ettevõtja põhitegevusala on taarakäitlustehnika müük, rent, haldamine ja hooldus ning taarakäitlusteenuste osutamine suunatuna ärikliendile. Ettevõtja majandusaasta algab kalendriaasta 1. jaanuaril ning lõpeb sama kalendriaasta 31. detsembril.

2. Raamatupidamise aastaaruande koostamise alused

2.1 Vastavuse kinnitus

Tomra Service OÜ 2023. aasta raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandlusstandarditega (IFRS), nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu (EL) poolt.

Raamatupidamise aastaaruanne on juhatuse poolt allkirjastatud 29. aprill 2024. Vastavalt Eesti Vabariigi äriseadustikule kinnitatakse juhatuse poolt koostatud ja nõukogu poolt heakskiidetud majandusaasta aruanne, mis sisaldab raamatupidamise aastaaruannet, ainuosaniku otsusega.

Hindamisalused

Raamatupidamise aastaaruande koostamisel on lähtutud soetusmaksumuse printsiibist. Arvestuspõhimõtteid on kohaldatud järjepidevalt kõikidele aruandes märgitud perioodidele, välja arvatud juhtudel, kui on kirjeldatud teisiti. Ettevõtja aruanded on koostatud lähtudes tegevuse jätkuvuse printsiibist.

Arvestus- ja esitusvaluuta

Ettevõtja arvestus- ja esitusvaluutaks on euro (EUR). Kõik aruandes esitatud summad on ümardatud lähima täiseuroni.

Juhtkonna hinnangud ja otsused

Euroopa Liidu poolt vastu võetud IFRS-ga kooskõlas oleva raamatupidamise aastaaruande koostamine nõuab juhtkonnapoolset eelduste kujundamist, hinnangute andmist ja otsuste tegemist, mis mõjutavad rakendatavaid arvestuspõhimõtteid, kajastatud varasid ja kohustisi ning tulusid ja kulusid. Tegelikud tulemused võivad olla hinnangutest erinevad.

Hinnangud ja nende aluseks olevad eeldused vaadatakse perioodiliselt üle. Raamatupidamislike hinnangute üle vaatamisest tulenev mõju kajastatakse hinnangute muutmise perioodil ja kõikidel tulevastel perioodidel, mida muutused mõjutavad.

Valdkondadeks, milles juhtkonna otsustel ja hinnangutel on oluline mõju raamatupidamisaruandele ja majandustulemustele, on firmaväärtuse hindamine (vt lisasid 2.2 ja 4) ja materiaalse põhivara kasulik eluiga (vt lisa 2.2).

2.2. Olulisemad arvestuspõhimõtted

Allpool on toodud ära olulisemad arvestuspõhimõtted, mida ettevõtja oma finantsaruannete koostamisel rakendab:

a) Äriühendused ja firmaväärtus

Ettevõtja kasutab äriühenduste kajastamisel ostumeetodit. Omandatud osaluse soetusmaksumuseks loetakse omandamisel makstava tasu (s.o. omandamise eesmärgil üle antava vara, võetud kohustise ja omandaja poolt emiteeritud omakapitaliinstrumentide) õiglast väärtust ning omandamisega otseselt seotud väljaminekuid.

Omandatud netovara õiglase väärtuse moodustavad omandatud ettevõtja varade, kohustiste ja tingimuslike kohustiste õiglased väärtused, millest on maha arvatud vähemusosalusele kuuluv osa netovara õiglasest väärtusest.

Soetusmaksumuse jagamiseks omandatud varade, kohustiste ja tingimuslike kohustiste õiglastele väärtustele koostatakse ostuanalüüs. Firmaväärtus on positiivne vahe omandatud osaluse soetusmaksumuse ja omandatud netovara õiglase väärtuse vahel. Omandamise kuupäeval kajastab ettevõtja finantsseisundi aruandes firmaväärtuse selle soetusmaksumuses immateriaalse varana. Omandamisega seotud kulutused kantakse nende tekkimisel kuludesse ja kajastatakse tegevuskulude all.

Äriühendust ettevõtjate vahel, mis on ühise kontrolli all, ei käsitleta kui sõltumatute osapoolte vahelist äriühendust. Sellest tulenevalt ei teki ühise kontrolli all olevatest äriühendustest positiivset ega negatiivset firmaväärtust. Ühise kontrolli all olevate ettevõtjate vahelise äriühenduse korral kajastatakse soetatud netovara omandava ettevõtja finantsseisundi aruandes, kasutades nende raamatupidamisväärtusi. Soetamisel tasutud summa, mis ületab või on alla netovara raamatupidamisväärtuse, kajastatakse otse omakapitali koosseisus vastavalt selle vähendamise või suurendamisena.

b) Käibe- ja põhivara ning lühi- ja pikaajalised kohustised

Ettevõtja kajastab oma finantsseisundi aruandes eraldi käibe- ja põhivara ning lühi- ja pikaajalisi kohustisi. Vara loetakse käibevaraks siis, kui vara:

- loodetakse realiseerida või kavatsetakse müüa või tarbida oma tavapärase äritsükli jooksul,
- hoitakse peamiselt kauplemise eesmärgil,
- loodetakse realiseerida 12 kuu jooksul pärast aruandeperioodi lõppu või
- on raha või raha ekvivalent, välja arvatud juhul, kui vara kasutamine vahetamiseks või kohustise katmiseks on piiratud vähemalt aruandeperioodile järgneva 12 kuu jooksul.

Kõik ülejäänud varad loetakse põhivaraks.

Kohustis loetakse lühiajaliseks siis, kui:

- kohustis arveldatakse eeldatavasti oma tavapärase äritsükli jooksul,
- kohustist hoitakse peamiselt kauplemise eesmärgil,
- kohustis kuulub arveldamisele 12 kuu jooksul pärast aruandeperioodi lõppu või
- ettevõtjal ei ole tingimusteta õigust lükata kohustise arveldamist edasi rohkem kui 12 kuud pärast aruandeperioodi lõppu.

Kõik ülejäänud kohustised loeb ettevõtja pikaajaliseks.

c) Õiglase väärtuse kindlaks määramine

Ettevõtja ei kajasta finantsinstrumente õiglasest väärtuses, kuid avalikustab lisas 3 õiglased väärtused teatud finantsinstrumentide osas, mida kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses.

Õiglane väärtus on hind, mis saadaks vara müügil või makstaks kohustise üleandmisel mõõtmiskuupäeval turuosaliste vahelises tavapärasest tehingus. Õiglase väärtuse mõõtmine toimub eeldusel, et vara müügi või kohustise üleandmise tehing toimub kas

- vara või kohustise põhiturul või
- põhituru puudumisel vara või kohustise jaoks soodsaimal turul.

Kõnealune põhi- või soodsaim turg peab olema ettevõtja jaoks ligipääsetav.

Vara või kohustise õiglast väärtust hinnatakse eelduste põhjal, mida turuosalistes vara või kohustise hinna määramisel kasutaksid, eeldades et turuosalistes tegutsevad oma parimates majanduslikes huvides. Mittefinantsvara õiglase väärtuse hindamisel võetakse arvesse turuosalise võimet luua majanduslikke hüvesid, kasutades vara parimal viisil või müües selle teisele turuosalisele, kes kasutaks vara parimal viisil. Ettevõtja kasutab õiglase väärtuse hindamisel meetodeid, mis on antud tingimustes asjakohased ja mille kasutamiseks eksisteerib piisavalt andmeid, et hinnata õiglast väärtust,

maksimeerides asjakohaste jälgitavate sisendite kasutamist ja minimeerides mittejälgitavate sisendite kasutamist.

Kõik varad ja kohustised, mis on hinnatud õiglasesse väärtusesse või mille õiglased väärtused on finantsaruannetes avalikustatud, on klassifitseeritud vastavalt all toodud õiglase väärtuse hierarhiale, mis põhineb madalaima taseme sisendil, mis on oluline õiglase väärtuse määramisele tervikuna:

- Tase 1 — noteeritud (korrigeerimata) turuhinnad aktiivsel turul identsetele varadele ja kohustistele
- Tase 2 — hindamistehnikad, mille puhul õiglase väärtuse hindamise seisukohalt olulised madalaima taseme sisendid on otseselt või kaudselt jälgitavad
- Tase 3 — hindamistehnikad, mille puhul õiglase väärtuse hindamise seisukohalt olulised madalaima taseme sisendid ei ole jälgitavad

Ettevõtja hindab iga aruandeperioodi lõpul, kas varad ja kohustised, mis esinevad finantsaruannetes perioodide lõikes korduvalt, vajavad tasemete vahel ümberklassifitseerimist (toetudes madalaimale sisendile, mis on oluline õiglase väärtuse määramisele tervikuna).

Õiglaste väärtuste avalikustamise lihtsustamiseks on ettevõtja klassifitseerinud varad ja kohustised vastavalt nende iseloomule, omadustele ja nendega kaasnevatele riskidele ning ülaltoodud õiglase väärtuse hierarhia tasemetele.

d) Finantsvarad

Nõuded ostjate vastu võetakse arvele nende tekkimise kuupäeval. Kõiki muid finantsvarasid ja -kohustusi kajastatakse esmalt päeval, mil Tomra Service OÜ-st saab instrumendi lepinguline osapool.

Nõudeid ostjate vastu, millel puudub oluline finantseerimiskomponent, kajastatakse algselt tehinguhinnas.

Finantsvarasid ei liigitata ümber pärast nende esmast kajastamist, välja arvatud juhul, kui ettevõtja muudab oma finantsvarade juhtimise ärimudelit. Sellisel juhul liigitatakse ümber kõik mõjutatud finantsvarad ärimudeli muutmisele järgneva aruandeperioodi esimesel päeval.

Finantsvara mõõdetakse korrigeeritud soetusmaksumuses, kui on täidetud järgmised kaks tingimust:

- vara hoitakse ärimudelil, mille eesmärk on hoida varasid, et saada neist tulenevaid lepingulisi rahavoogusid;
- kindlaksmääratud kuupäevadel tulenevad lepingulistest tingimustest rahavood, mis sisaldavad ainult põhiosamakseid ja intressimakseid tasumata põhiosalt.

Kui finantsvarad mõõdetakse hiljem korrigeeritud soetusmaksumuses, kasutatakse selleks sisemise intressimäära meetodit. Korrigeeritud soetusmaksumust vähendatakse väärtuse langusest tingitud kahjumite võrra. Intressitulu, välisvaluutakursi muutusest tulenevaid kasumeid ja kahjumeid ning väärtuse langust kajastatakse kasumis või kahjumis. Finantsvara kajastamise lõpetamisel tekkiv kasum või kahjum kajastatakse kasumis või kahjumis.

Laenud ja nõuded

Laenud ja nõuded on fikseeritud või määratavate maksetega mittetuletisinstrumentidest finantsvara, mis ei ole aktiivsel turul noteeritud. Nõuded võetakse algselt arvele nende eest makstud tasu õiglasest väärtusest. Pärast arvele võtmist kajastatakse laene ja nõudeid korrigeeritud soetusmaksumuses, mis määratakse efektiivse intressimäära meetodil ja millest on arvatud maha väärtuse langus. Laenude ja nõuete eemaldamisel finantsseisundi aruandest või nende väärtuse langemisel kajastatakse nendega seotud kasumid ja kahjumid kasumiaruandes.

Finantsvarade väärtuse langus

Ettevõtja hindab igal aruandekuupäeval, kas on objektiivseid tõendeid selle kohta, et finantsvara või finantsvarade rühma väärtus on langenud. Väärtus loetakse langenuks, kui pärast vara esmast kajastamist on leidnud aset üks või mitu sündmust (kahjumit põhjustav sündmus), mis mõjutab (mõjutavad) finantsvara või finantsvarade rühma hinnangulisi tulevase rahavoogusid, mida saab usaldusväärselt prognoosida.

Vara bilansilist maksumust vähendatakse allahindluse konto kaudu ja kahjum kajastatakse koondkasumiaruandes. Kui mõnel järgmisel aastal hinnanguline kahjum vara väärtuse langusest suureneb või väheneb sündmuse tõttu, mis toimub pärast väärtuse vähenemise kajastamist, suurendatakse või vähendatakse varem kajastatud kahjumit allahindluse konto korrigeerimise teel. Kui maha kantud summa hiljem siiski laekub, krediteeritakse saadud summa koondkasumiaruandes finantskulu all.

Standardi IFRS 9 kohaselt mõõdab ettevõtja nõuete väärtuse languse katteks moodustatavat allahindlust kehtivusaja jooksul eeldatava krediitkahjumi summas.

Tomra Service OÜ viimase 2-3 aasta ajalugu näitab, et lootusetuid nõudeid on ligikaudu 0% ning kuigi majanduskasv väheneb lähiaastatel, on makromajanduslikud näitajad positiivsed ja täiendava allahindluse kajastamise vajadus puudub.

Finantsvarade kajastamise lõpetamine

Finantsvara (või selle osa või sarnaste finantsvarade rühma osa) kajastamine lõpetatakse, kui:

- kaotatakse õigus antud varast tulenevatele rahavoogudele;
- ettevõtjal säilivad õigused varast tulenevatele rahavoogudele, kuid ta on võtnud läbi tagatisega kokkuleppe kohustise tasuda saadud rahavood täies mahus olulise viivitusega kolmandale isikule;
- ettevõtja on võõrandanud oma õigused varast tulenevatele rahavoogudele ning on kas (a) võõrandanud kõik omandiõigusega kaasnevad riskid ja hüved või (b) ei ole kõiki riske ja hüvesid võõrandanud, kuid ei ole neid ka säilitanud, vaid on võõrandanud kontrolli vara üle.

Kui ettevõtja on võõrandanud oma õigused varast tulenevatele rahavoogudele, kuid ei ole kõiki omandiõigusega kaasnevaid riske ja hüvesid ei võõrandanud ega ka säilitanud ega võõrandanud ka kontrolli vara üle, kajastatakse vara ulatuses, milles ettevõtja jätkuvalt varas osaleb. Jätkuvat osalust, mille sisuks on võõrandatud varale antud garantii, mõõdetakse kas vara algses bilansilises jääkmaksumuses või maksimumsummas, mida ettevõtja võib olla kohustatud tagasi maksma, olenevalt sellest, kumb on madalam.

e) Müügitulu kajastamine

Müügitulu kajastatakse kliendiga sõlmitud lepingus sätestatud tasu alusel. Tomra Service OÜ kajastab müügitulu siis, kui kontroll kauba või teenuse üle on kliendile üle antud.

Kaupade müük

Müügitulu kajastatakse siis, kui kaubad on tarnitud/kätte toimetatud ja klientide poolt nende asukohas.

Teenuste osutamine

Teenuste osutamisega seotud müügitulu kajastatakse aruandeperioodil, mil teenust osutatakse.

Finantstulud ja -kulud

Finantstulude ja -kulude all kajastatakse kasum (kahjum) valuutakursside muutustest, intressitulud ja muud finantstulud ja -kulud, mis ei ole seotud tütar- ja sidusettevõtjatega ning muude finants-investeeringutega.

Korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatavate finantsinstrumentide intressitulu kajastatakse sisemise intressimäära meetodil. Sisemine intressimäär on määr, millega diskonteeritakse hinnangulised tulevased maksed või laekumised finantsinstrumendi eeldatava kehtivusaja või vajaduse korral lühema perioodi jooksul täpselt finantsvara või -kohustise bilansilise jääkmaksumuseni. Intressitulu kajastatakse koondkasumiaruandes muu finantstulu all.

Olulised maksetingimused

Üldiselt on klientidele antavad maksetingimused vahemikus 14-30 päeva. Klientidele esitatakse arved kas teenuse osutamise alguses või teenuse osutamise järgselt vastavalt liigile.

Tulu kliendilepingutest

IFRS 15 keskne põhimõte seisneb selles, et ettevõtja kajastab klientidele lubatud kaupade või teenuste võõrandamise müügitulu summas, mis vastab tasule, mida majandusüksusel on tema hinnangul õigus vastavate kaupade või teenuste eest saada. Selle keskse põhimõtte rakendamiseks on paigas 5-sammuline mudel:

- Kliendiga sõlmitud lepingu(te) tuvastamine
- Teostamiskohustuste tuvastamine lepingus
- Tehinguhinna kindlaks tegemine
- Tehinguhinna jaotamine lepingus tuvastatud teostamiskohustustele
- Tulu kajastamine vastava teostamiskohustuse täitmisel

Tomra Service OÜ on hinnanud IFRS 15 standardi mõju seoses kliendilepingutega. Ettevõtjas on eristatud kahte tüüpi kliendilepingud – *full-service* ning *throughput*.

Throughput lepingute puhul on tegemist kliendilepingutega, mis ei ole rendilepingud ning mida tuleb kajastada lähtuvalt IFRS 15-st. IFRS 15 kohaselt tuleb kliendilepingutest saadav tulu kajastada erinevate teostamiskohustiste lõikes. Vastavalt kliendilepingutele ja juhtkonna väidetele, ei ole *throughput* lepingutes eraldi teostamiskohustisi.

f) Välisvaluuta

Ettevõtja finantsaruanded on koostatud eurodes, mis on ühtlasi ka ettevõtja arvestusvaluuta.

Tehingud ja saldod

Ettevõtja võtab kõik välisvaluutas tehtud tehingud arvele Euroopa Keskpanga kursiga kuupäeval, millal tehing tuleb arvele võtta. Välisvaluutas fikseeritud rahalised varad ja kohustised arvestatakse arvestusvaluutasse ümber aruandekuupäeval kehtiva Euroopa Keskpanga kursiga.

Rahaliste kirjete arveldamisest või ümberarvestamisest tekkivad vahed kajastatakse kasumiaruandes. Mitterahalised kirjed, mida mõõdetakse välisvaluutas soetusmaksumuses, konverteeritakse vahetuskursside alusel, mis kehtisid esialgse tehingu kuupäeval.

g) Tulumaks

Eestis kehtiva tulumaksuseaduse kohaselt ei maksustata Eestis ettevõtja tulumaksuga mitte ettevõtjate teenitud kasumit, vaid dividendidena jaotatud kasumit. Alates 1. jaanuarist 2019 kohaldub tulumaksuseaduse § 4 lg 5 ja § 50¹ alusel regulaarselt makstavatele dividendidele madalam maksumäär 14% ehk 14/86 dividendide netosummast. Seega saab residendist äriühing dividendide tulumaksuga maksustamisel kohaldada madalamat maksumäära 14/86 ja tavamäära 20/80.

Seda soodsamat maksumäära saab kasutada dividendimaksele, mis ulatub kuni kolme eelneva majandusaasta keskmise dividendide väljamakseni, mis on maksustatud väljamakset tegeva äriühingu tasandil tulumaksuga.

Dividendidelt tasumisele kuuluvat tulumaksu kajastatakse kuluna samal perioodil, mil dividendid välja kuulutatakse, sõltumata sellest, millal need tegelikult välja makstakse. Maksustamissüsteemi eripära tõttu ei teki Eestis registreeritud ettevõtjatel varade ja kohustiste bilansiliste jääkväärtuste ja maksubaaside vahelistest ajutistest erinevustest tulenevaid edasilükkunud tulumaksukohustisi ega -varasid.

h) Raha ja raha ekvivalendid

Rahaks loetakse sularaha ja raha pangakontodel. Raha ekvivalendid on lühiajalised kõrge likviidsusega investeeringud, mida on võimalik konverteerida teadaoleva summa raha vastu, mille esialgne tähtaeg jääb alla kolme kuu ning mille puhul puudub oluline väärtuse muutuse risk.

Raha ja raha ekvivalentidena kajastatakse sularaha, panga arvelduskontodel olevaid vahendeid ning pangahoiuseid, mille tähtaeg on kuni 3 kuud.

Äritegevuse rahavood on koostatud kaudsel meetodil, investeerimistegevuse ja finantseerimistegevuse rahavood on otsemeetodil.

i) Materiaalne põhivara

Materiaalset põhivara kajastatakse soetusmaksumuses, millest on arvatud maha akumulieeritud kulum ja vara väärtuse langusest tulenevad kahjumid.

Materiaalse põhivara esialgne maksumus koosneb selle ostuhinnast, sh soetuselt tagastamatutest maksudest ning kulutustest, mis on otseselt seotud varaobjekti otstarbekohaseks kasutamiseks vajalikku seisukorda ja asukohta viimisega. Pärast materiaalse põhivara kasutuselevõttu tekkinud kulud, nagu remondi- ja hoolduskulud, kajastatakse üldjuhul koondkasumiaruandes perioodil, mil need on tekkinud.

Kulumit arvutatakse lineaarsel meetodil vara kasuliku eluea jooksul järgmiselt:

Kasulik eluiga põhivara gruppide lõikes (aastates)

Masinad ja seadmed	3-10 aastat
Sõidukid	3-5 aastat
Kontorimööbel ja –tehnik	3-10 aastat

Juhul, kui materiaalse põhivara objekt koosneb üksteisest eristatavatest olulistest komponentidest, millel on erinevad kasulikud eluead, võetakse need komponendid raamatupidamises arvele eraldi varaobjektidena, määrates neile eraldi amortisatsiooninormid vastavalt komponentide kasulikule elueale.

Kasulikud eluead, lõppväärtused ja amortisatsioonimeetodid vaadatakse üle igal aastal, et veenduda, et materiaalsest põhivarast tuleneva majandusliku kasu ajastus poleks oluliselt muutunud. Materiaalse põhivara bilansilise väärtuse võimalikku langust kontrollitakse juhtudel, kui sündmused või asjaolude muutumine viitavad sellele, et nende bilansiline väärtus ei pruugi olla kaetav.

Materiaalse põhivara kajastamine lõpetatakse selle müügil või kui selle kasutusest või müügist ei prognoosita enam tulevast majanduslikku kasu. Vara kajastamise lõpetamisest tulenevat kasumit või kahjumit (s.o erinevus müügist saadud netotulu ja vara bilansilise jääkmaksumuse vahel) kajastatakse selle aruandeaasta koondkasumiaruandes, kui vara kajastamine lõpetatakse.

j) Immateriaalne põhivara

Eraldi omandatud immateriaalne põhivara võetakse arvele soetusmaksumuses. Ühinemiste teel omandatud immateriaalse põhivara maksumus on vara bilansiline väärtus omandamiskuupäeva seisuga. Immateriaalset vara kajastatakse vaid juhul, kui on tõenäoline, et varaga seotud tulevane majanduslik kasu läheb ettevõtjale ja vara maksumust saab usaldusväärselt mõõta.

Immateriaalse põhivara kasulik eluiga võib olla kas piiratud või piiramat.

Pärast algset arvele võtmist kajastatakse piiratud elueaga immateriaalset põhivara soetusmaksumuses, millest on arvatud maha akumulieerunud kulum ja akumulieerunud kahjum vara väärtuse langusest. Immateriaalse vara kajastamise lõpetamisest tulenevat kasumit või kahjumit mõõdetakse vara netomüügitulu ja bilansilise maksumuse vahena ning kajastatakse kasumiaruandes vara kajastamise lõpetamisel. Piiratud elueaga immateriaalsete varade väärtuse langust hinnatakse, kui on põhjust arvata, et immateriaalse vara väärtus võib olla langenud.

Piiramat kasuliku elueaga immateriaalset põhivara ei amortiseerita, kuid selle väärtuse langust kontrollitakse üks kord aastas kas eraldi või raha genereeriva üksuse tasandil. Kasuliku eluea piiramatuks hindamist kontrollitakse üks kord aastas, et teha kindlaks, kas tegemist on endiselt piiramat kasuliku elueaga varaga. Kui vara ei saa enam pidada piiramat kasuliku elueaga varaks, klassifitseeritakse see edasiulatuvalt ümber piiratud kasuliku elueaga varaks.

Mittefinantsvara väärtuse langus

Igal aruandekuupäeval hindab ettevõtja, kas eksisteerib tõendeid mittefinantsvara (välja arvatud varud) raamatupidamisväärtuse languse kohta. Juhul kui taolisi tõendeid esineb, hindab ettevõtja vara kaetavat väärtust. Firmaväärtuse puhul hinnatakse kaetavat väärtust igal aruandekuupäeval. Vara või raha teeniva üksuse kaetav väärtus on kas selle vara või raha teeniva üksuse õiglase väärtus, millest on

maha arvatud müügikulud, või kasutusväärtus olenevalt sellest, kumb on suurem. Kasutusväärtuse hindamisel diskonteeritakse hinnangulisi tulevasi rahavooge maksueelse diskontomääraga, mis väljendab hetke turuhinnanguid raha ajaväärtuse ja varaga seotud iseloomulike riskide kohta. Vara väärtuse languse testimiseks koondatakse varad väikseimasse varasid hõlmavasse rühma, mis loob oma jätkuva tegevusega rahavoogusid, mis on valdavas osas sõltumatud muude varade või varade rühmade (raha teenivate üksuste) poolt loodavatest rahavoogudest.

Väärtuse languse testimise eesmärgil jagatakse äriühenduse käigus omandatud firmaväärtus ettevõtja nendele raha teenivatele üksustele, mis äriühendusest tekkivast sünergiast eeldatavalt kasu saavad. Kui vara või selle raha teeniva üksuse raamatupidamisväärtus ületab vara või raha teeniva üksuse hinnangulise kaetava väärtuse, kajastatakse väärtuse langusest tulenev kahjum. Varade väärtuse langusest tulenevad kahjumid kajastatakse kasumis või kahjumis. Raha teeniva üksuse väärtuse langusest tulenenud kahjumi kajastamisel vähendatakse esmalt üksusele jagatud firmaväärtuse raamatupidamisväärtust ning seejärel proportsionaalselt üksuse (üksuste rühma) muude varade raamatupidamisväärtust. Firmaväärtuse langust ei tühistata.

Muude varade varasematel perioodidel kajastatud väärtuse langusest tulenenud kahjumite puhul hinnatakse igal aruandekuupäeval, kas eksisteerib tõendeid sellest, et kahjum on vähenenud või seda enam ei eksisteeri. Varem kajastatud vara väärtuse langusest tulenenud kahjum tühistatakse, kui kaetava väärtuse määramisel kasutatud hinnangud on muutunud. Varem kajastatud vara väärtuse langusest tulenenud kahjum tühistatakse ainult ulatuses, mille võrra vara raamatupidamisväärtus ei ületa raamatupidamisväärtust, mis oleks kindlaks määratud (ilma amortisatsioonita), kui vara väärtuse langusest tulenevat kahjumit ei oleks kajastatud.

k) Varud

Varud võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, mis koosneb ostu-, tootmis- ja muudest kulutustest, mis on vajalikud varude viimiseks nende olemasolevasse asukohta ja seisundisse. Varude ostukulutused sisaldavad lisaks ostuhinnale varude ostuga kaasnevat tollimaksu, muid mittetagastatavaid makse ja varude soetamisega otseselt seotud transpordikulutusi.

Varusid kajastatakse bilansis nende soetusmaksumuses või neto realiseerimisväärtuses, sõltuvalt sellest kumb on madalam.

Iga aruandeperioodi lõpul vaadatakse varude nimekirja kriitiliselt üle, et identifitseerida varude objektid, mille neto realiseerimisväärtus võib olla langenud madalamale nende soetusmaksumusest. Järgmiste asjaolude esinemisel peab ettevõtja juhtkond kaaluma vajadust varude alla hindamiseks:

- (a) varude füüsiline inventuur on tuvastanud, et varud on riknenud või nende füüsiline seisund on halvenenud;
- (b) sarnaste varuobjektide turuhind on langenud;
- (c) teatud varuobjekte pole pikema aja vältel suudetud müüa ega kasutada ning eksisteerib kahtlus, kas neid suudetakse realiseerida mõistliku aja vältel.

Materjale ja lõpetamata toodangut hinnatakse alla juhul kui nendest valmistatavate valmistoote hinnanguline soetusmaksumus ületab samade valmistoote neto realiseerimisväärtust. Varude allahindlusi nende neto realiseerimisväärtusele kajastatakse aruandeperioodi kuludena. Juhul kui varem allahinnatud varude neto realiseerimisväärtus hilisematel perioodidel taas tõuseb, tühistatakse varasem allahindlus.

Varude soetusmaksumuse kuludesse kandmisel kasutab ettevõtja kaalutud keskmise soetusmaksumuse meetodit, mille rakendamisel loetakse iga üksiku objekti soetusmaksumuseks perioodi algjäägi soetusmaksumuse ja perioodi jooksul soetatud objektide soetusmaksumuste kaalutud keskmist.

Rendiarvestus

Standardi IFRS 16 alusel on leping rendileping või sisaldab rendilepingut, kui sellega antakse üle õigus mingi vara kasutamist teatud ajavahemikul tasu eest kontrollida. Selliste lepingute puhul nõuab mudel rentnikult kasutusõiguse alusel kasutatava vara ja rendikohustise kajastamist. Kasutusõiguse alusel kasutatavat vara amortiseeritakse ja kohustise pealt arvestatakse intressi. Selle tulemuseks on enamiku

rendilepingute jaoks kulumuster, mille puhul suurem osa kulust kajastatakse lepingu alguses, ja seda isegi siis, kui rentnik maksab jätkuvalt igal aastal ühesuguse suurusega renditasusid.

Uus standard kehtestab rentnikele mitmeid piiratud ulatusega erandeid, mille hulka kuuluvad:

- rendilepingud, mille rendiperiood on 12 kuud või lühem ja mis ei sisalda ostuoptsioone; ja
- rendilepingud, mille alusvara väärtus on madal (väheolulised rendilepingud).

Rendileandja arvestuspõhimõtted uue standardi rakendamisest suures osas ei muutu ja jätkuvalt eristatakse kasutus- ja kapitalirenti.

IFRS 16 alusel kajastatavad kasutusrendikohustised koosnevad lao- ning büroopindade rendist.

Vara kasutusõigus

Rendiperioodi alguses (st päeval, mil alusvara antakse kasutamiseks üle) kajastab ettevõtja vara kasutusõiguse. Vara kasutusõigus kajastatakse soetusmaksumuses, millest on arvatud maha akumulieeritud kulum ja väärtuse langusest tulenevad kahjumid ning mida on korrigeeritud vastavalt rendikohustiste ümberhindamisele. Vara kasutusõiguse soetusmaksumus koosneb kajastatud rendikohustistest, esmastest otsekulutustest ning rendiperioodi alguses või enne seda tehtud rendimaksetest, millest on lahutatud saadud rendistiimulid. Vara kasutusõigust amortiseeritakse lineaarselt rendiperioodi jooksul.

Rendikohustised

Rendiperioodi alguses kajastab ettevõtja rendikohustised rendiperioodi jooksul tasumisele kuuluvate rendimaksete nüüdisväärtuses. Rendimaksed sisaldavad fikseeritud makseid (k.a sisuliselt fikseeritud makseid), millest on lahutatud saadaolevad rendistiimulid, muutuvaid rendimakseid, mis sõltuvad indeksist või määrast, ning summasid, mida tuleb jääkväärtuse garantiide alusel eeldatavasti tasuda. Samuti loetakse rendimaksete koosseisu piisavalt kindlalt realiseerimisele kuuluva ostuõiguse realiseerimise hind ning rendilepingu lõpetamisel tasumisele kuuluvad trahvid juhul, kui rendiperioodi kindlaksmääramisel eeldatakse, et ettevõtja kasutab rendilepingu lõpetamise õigust. Muutuvad rendimaksed, mis ei sõltu ühestki indeksist ega määrast, kajastatakse kuluna perioodil, mil nimetatud makseid tingiv sündmus või tingimus aset leiab.

Kuna rendi sisemist intressimäära ei ole võimalik hõlpsasti kindlaks teha, kasutab ettevõtja rendimaksete nüüdisväärtuse leidmiseks oma alternatiivset laenuintressimäära rendiperioodi alguse seisuga. Pärast rendiperioodi algust suurendatakse rendikohustiste summat jooksvalt kogunenud intressi ning vähendatakse tehtud rendimaksetele võrra. Rendikohustiste bilansiline väärtus hinnatakse ümber ka juhul, kui muudetakse rendiperioodi, rendimakseid (nt tulevased maksed muutuvad nende arvutamise aluseks oleva indeksi või määra muutumise tõttu) või alusvara ostuõiguse hinnangut.

Müügi-tagasirenditehingud

Müügi-tagasirenditehing sisaldab vara müümist ja sama vara tagasirentimist müüjale. Rendimaksed ja müügihind on tavaliselt omavahel seotud, sest need lepitakse kokku ühe tehingu raames. Kui müügi-tagasirenditehingus tagasirent on kapitalirendi tingimustel, kajastatakse tehingut kui finantseerimistehingut, mitte kui ostu-müügittehingut, st „müüdud“ vara jääb müüja bilanssi ning saadud raha („müügihinna“) summas kajastatakse bilansis kapitalirendikohustist. „Müügihinna“ ja rendimaksete miinimumsumma vahet kajastatakse rendiperioodi jooksul intressikuluna analoogiliselt tavaliste kapitalirendilepingutega. Müügi- ja tagasirendilepingute (sale-leaseback) kajastamine IFRS 16 rakendamisel Tomra Service OÜ jaoks ei muutu, kuna lepingud on sõlmitud kapitalirenditingimustel ehk tegemist on finantseerimistehingutega.

I) Finantskohustised

Kõik finantskohustised (võlad hankijatele, võetud laenud, viitvõlad ning muud lühi- ja pikaajalised võlakohustised) võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, mis sisaldab ka kõiki soetamisega otseselt kaasnevaid kulusi.

Edasine kajastamine toimub korrigeeritud soetusmaksumuse meetodil. Lühiajaliste finantskohustiste korrigeeritud soetusmaksumus on üldjuhul võrdne nende nominaalväärtusega, mistõttu lühiajalisi finantskohustisi kajastatakse finantsseisundi aruandes maksmisele kuuluvas summas.

Pikaajaliste finantskohustiste korrigeeritud soetusmaksumuse arvestus toimub kasutades sisemise intressimäära meetodit.

m) Eraldised ja tingimuslikud kohustised

Ettevõtja moodustab eraldisi nende kohustiste osas, mille realiseerumise aeg või summa pole kindlad. Eraldise suuruse ja realiseerumisaja määramisel tuginetakse juhtkonna või vastava ala ekspertide hinnangutele.

Eraldis kajastatakse juhul, kui ettevõtjal on enne bilansipäeva tekkinud juriidiline või tegevusest tingitud kohustis, eraldise realiseerumine ressursside väljamineku näol on tõenäoline (üle 50%) ning eraldise suurus on usaldusväärselt määratav.

Eraldise realiseerumisega kaasnevaid kulutusi hinnatakse bilansipäeva seisuga ning eraldise suurst hinnatakse uuesti igal bilansipäeval.

Juhul, kui eraldis realiseerub tõenäoliselt rohkem kui ühe aasta pärast, kajastatakse seda diskonteeritud nüüdisväärtuses. Diskonteerimisel võetakse aluseks sarnaste kohustiste suhtes turul valitsev intressimäär.

Tingimuslikeks kohustisteks klassifitseeritakse need kohustised, mille realiseerumise tõenäosus jääb alla 50% või mille suurst ei saa usaldusväärselt hinnata. Tingimuslike kohustiste üle peetakse arvestust bilansiväliselt.

n) Kohustuslik reservkapital

Tomra Service OÜ põhikiri ei näe ette reservkapitali moodustamist.

o) Seotud osapooled

Seotud osapool on isik või ettevõtja, kes on seotud Tomra Service OÜ-ga (edaspidi Ettevõtja) sel määral, et nendevahelised tehingud ei pruugi toimuda turutingimustel.

- Isik või selle isiku lähedane pereliige (st pereliige, kelle puhul võib eeldada olulise mõju olemasolu, näiteks abikaasa, elukaaslane või laps) on seotud Ettevõtjaga, kui see isik:
 - (a) on Ettevõtja või selle emaettevõtja juhtkonna liige (st isik, kellel on volitused ettevõtja tegevuse kavandamiseks, juhtimiseks ja kontrollimiseks otseselt või kaudselt, ning kes kannab selle eest vastutust); või
 - (b) omab kontrolli või olulist mõju Ettevõtja üle (näiteks läbi osaluse).
- Ettevõtja on seotud teise ettevõtjaga, kui kehtib üks või mitu järgmistest tingimustest:
 - (a) teine ettevõtja ja Ettevõtja on ühise kontrolli all (st kas neid kontrollib sama isik (või selle isiku lähedane pereliige));
 - (b) üks ettevõtja on kolmanda osapool (kelleks võib olla nii ettevõtja kui isik) poolt kontrollitav ettevõtja ja teine ettevõtja on selle kolmanda osapool (juhul kui kolmandaks osapooliks on isik, siis selle isiku või tema lähedase pereliikme) olulise mõju all olev ettevõtja;
 - (c) teine ettevõtja omab Ettevõtja üle kontrolli või olulist mõju;
 - (d) teine ettevõtja on Ettevõtja kontrolli või olulise mõju all;
 - (e) teised ettevõtjad, mille üle Ettevõtja emaettevõtja juhtkonna liige (või nende lähedased pereliikmed) omavad kontrolli või olulist mõju;
 - (f) teised ettevõtjad, mille juhtkonda kuuluvad isikud (või nende lähedased pereliikmed), kes omavad kontrolli või olulist mõju Ettevõtja üle.

p) Aruandekuupäevajärgsed sündmused

Raamatupidamise aastaaruandes kajastuvad olulised varade ja kohustiste hindamist mõjutavad asjaolud, mis ilmnesid finantsseisundi aruande kuupäeva, 31. detsembri 2023 ja aruande koostamise kuupäeva vahemikul, kuid on seotud aruandeperioodil või varasematel perioodidel toimunud tehingutega.

Aruandekuupäevajärgsed sündmused, mida ei ole varade ja kohustiste hindamisel arvesse võetud, kuid mis oluliselt mõjutavad järgmise majandusaasta tulemust, on avalikustatud aastaaruande lisades.

3. Riskijuhtimine ja peamiste riskide kirjeldus

Ettevõtja tegevus on avatud mitmetele finantsriskidele: tururisk, krediidirisk, hinnakujundusrisk ja likviidsusrisk. Ettevõtja üldine riskijuhtimisprogramm keskendub finantsturgude prognoosimatusele ning üritab minimeerida selle võimalikku negatiivset mõju ettevõtja finantstulemustele.

Ettevõtjat mõjutavad tururisk, krediidirisk ja likviidsusrisk.

Krediidirisk

Krediidirisk on finantskahju tekkimise risk, kui klient või finantstehingu partner jätab täitmata oma lepingulised kohustised, mis võib tekkida peamiselt ettevõtja nõuetest klientide vastu ning rahast ja raha ekvivalentidest. Ettevõtja raha ja raha ekvivalente hoitakse suuremates finantsasutustes, mille krediitkvaliteedi on ettevõtja juhtkond hinnanud kõrgeks. Nendega seoses ei ole ettevõtja pidanud kahju kandma. Ettevõtja krediidirisk sõltub peamiselt klientide majanduslikust olukorrast ja maksekäitumisest. Ettevõtjas on kehtestatud krediitpoliitika, mille kohaselt analüüsitakse iga tagantjärele tasuva kliendi maksevõimet enne maksetingimuste ja tarnetingimuste kokkuleppimist individuaalselt. Ettevõtja maandab oma ostjate vastu olevate nõuetega seotud krediidiriski hindamise ja klientide vastu olevate nõuete saldode pideva jälgimisega. Kliendid, kes ei vasta ettevõtja kehtivatele krediitkõlblikkuse tingimustele, võivad teha ettevõtjaga tehinguid ainult ettemaksuga.

Ettevõtja nõudeid ostjate vastu analüüsitakse kord kuus ning kõik potentsiaalsed krediitkahjumid kajastatakse kohe. Nõue ostja vastu loetakse potentsiaalseks krediitkahjumiks, kui maksetähtaega on rohkem kui 60 päeva ületatud. Kõik õigeaegselt tasumata nõuded ostjate vastu kinnitab juhtkond.

Aruandekuupäeva maksimaalset krediidiriski näitab ostjate vastu olevate ja muude nõuete ning sularahasaldode bilansiline jääkväärtus.

	Lisa	31.12.2023	31.12.2022
Nõuded ostjate vastu	8	849 994	784 997
Raha ja raha ekvivalendid	9	773 347	406 799
		1 623 341	1 191 796

Seisuga 31.12.2023 ja 31.12.2022 on kõik nõuded tagatisteta.

Likviidsusrisk

Likviidsusrisk on risk, et ettevõtja ei suuda tähtaegselt täita oma finantskohustisi. Ettevõtja likviidsusjuhtimise eesmärgiks on kindlustada võimaluste piires, et ettevõtjal oleks alati piisav likviidsus oma kohustiste tähtaegseks täitmiseks. Likviidsusriski vältimiseks koostab juhtkond detailseid rahavoogude prognoose ja planeerib hoolikalt investeringute ajastust.

Arvestades ettevõtja äritegevuse hooajalisusest tingitud rahavoogude dünaamikat on ettevõtja likviidsus aastavahetusel ja esimestel kuudel alati madalam kui ülejäänud aasta jooksul.

Järgmises tabelis on toodud ülevaade ettevõtja finantskohustiste lepingujärgsetest tähtaegadest. Tabelis toodud summad on lepingulised diskonteerimata rahavood.

Seisuga	Kohustis	Lisa	Alla 1 aasta	1-5 aastat	KOKKU
31.12.2023	Võlad tarnijatele ja muud võlad	12	896 805	153 609	1 253 459
	Saadud laenu ja kapitalirendikohustis	11	546 763	4 556 564	5 103 327
31.12.2022	Võlad tarnijatele ja muud võlad	12	1 098 245	155 214	1 253 459
	Saadud laenu ja kapitalirendikohustis	11	564 757	4 577 991	5 142 748

Tururisk

Intressimäära risk

Intressimäära risk on risk, et turu intressimäärade kõikumine avaldab negatiivset mõju ettevõtja intressi kandvatele varadele ja kohustistele. Intressimäärade muutumise mõju täpne ulatus sõltub konkreetse intressi kandva vara või kohustise lepingutingimustest. Intressimäära risk võib tekkida kahel viisil:

- Ettevõtja võib olla investeerinud intressi kandvatesse varadesse, mille väärtus intressimäära muutudes samuti muutub.
- Ettevõtja laenukohustiste väärtus kõigub intressimäärade üldise muutumise tõttu.

2023. ja 2022. aasta 31. detsembri seisuga olid ettevõtjal järgmised intressi kandvad kohustised:

Seisuga	Lisa	31.12.2023	31.12.2022
Saadud laenud	11	5 103 327	5 142 748

Tomra Service OÜ saadud laenudele (s.h liisingulepingutele) seatud intressimäär on muutuv. Vastavalt sõlmitud lepingule lisandub baasintressimäärale kas 6- või 12-kuu euribor. Täpsem info on välja toodud lisas 11.

Valuutarisk

Valuutarisk on risk kanda vahetuskursside muutuste tõttu kahjumit. Ettevõtja tegutseb küll rahvusvaheliselt (müük Läti ja Leetu), kuid ei näe olulist valuutariski, kuna tehinguid teostatakse ettevõtja arvestusvaluutas.

Hinnarisk

Hinnarisk on risk, et finantsinstrumentide rahavoogude õiglane väärtus kõigub muul põhjusel kui muutuste tõttu turuhindades, muutes ettevõtja avatuks intressimäära riskile või valuutariskile. Hinnarisk mõjutab nii ettevõtja poolt pakutavate teenuste turutingimustel toimuvaid ostu- ja müügitehinguid kui ka kõnealuste teenuste pakkumiseks hangitavate ressursside ostu.

Õiglased väärtused

Ettevõtja peamised finantsinstrumendid, mida õiglates väärtuses ei kajastata, koosnevad nõuetest ostjate vastu ja muudest nõuetest, võlgadest tarnijatele ja muudest võlgadest ning lühiajalistest laenukohustistest. Ostjate vastu olevate ja muude lühiajaliste nõuete, tarnijatele võlgu oldavate summade ning lühiajaliste laenukohustiste bilansiline jääkväärtus on lühikese tähtaja tõttu ligilähedane nende õiglasele väärtusele.

Pärast arvele võtmist kajastatakse antud laene korrigeeritud soetusmaksumuses efektiivse intressimäära meetodil.

Avalikustatavad kvantitatiivsed andmed õiglase väärtuse mõõtmise hierarhia kohta

	Seisuga	Lisa	Bilansiline väärtus	Kokku	Tase 1	Tase 2	Tase 3
Kohustised, mille õiglane väärtus on aruandes avalikustatud							
Laenukohustised	31.12.2023	11	5 103 328	5 103 328	0	1 677 328	3 426 000
Laenukohustised	31.12.2022	11	5 142 748	5 142 748	0	1 716 748	3 426 000

Laenukohustiste õiglane väärtus baseerub lepingulistel rahavoogudel, mida ei ole diskonteeritud.

4. Immateriaalne põhivara

	Firmaväärtus
Soetusmaksumus	
Seisuga 1. jaanuar 2022	2 545 754
Seisuga 31. detsember 2022	2 545 754
Seisuga 31. detsember 2023	2 545 754
Bilansiline jääkväärtus	
Seisuga 31. detsember 2023	2 545 754
Seisuga 31. detsember 2022	2 545 754
Seisuga 1. jaanuar 2022	2 545 754

Ettevõtja on viinud läbi firmaväärtuse kaetava väärtuse testi.

Raha genereeriva üksusena on käsitletud Tomra Service OÜ taarakäitluse ärimudelit (THP).

Kuna THP pakenditagastusalase äritegevuse näol on tegemist äriiiniga, mille väärtus tuleneb tema võimest genereerida positiivset rahavoogu, on põhjendatud hinnata äritegevuse väärtust sissetulekute meetodil (*income approach*). Täpsemalt on valitud ettevõtjale suunatud vabade rahavoogude diskonteeritud meetod (free cash flow to the firm ehk FCFF), mille kohaselt hinnatakse ettevõtja väärtust läbi ettevõtjale suunatud oodatavate tulevaste rahavoogude nüüdisväärtuse, diskonteerides rahavooge oma- ja võörkapitali kaalutud keskmise hinnaga (WACC). FCFF meetod võtab arvesse tulevaste rahavoogude suurst, ajastatust ja riski.

Väärtushinnang

Ettevõtjale suunatud vabade rahavoogude leidmiseks liidetakse äriksumile mitterahalised kulud (peamiselt põhivarade amortisatsioon) ning lahutatakse ettevõtja tegevuse jätkumiseks ja kasvamiseks vajalikud investeeringud – neto käibekapitali muutus ning põhivarainvesteeringud.

Prognoosiperioodist kaugemale tulevikku jäävad rahavood on diskonteeritud tänasesse väärtusesse läbi ettevõtja jätkuväärtuse (terminal value). Jätkuväärtuse leidmiseks on kasutatud Gordoni kasvumudelit, lähtudes eeldusest, et ettevõtja on selleks ajaks jõudnud stabiilsesse faasi ning ettevõtja võimendamata vabad rahavood jätkavad edaspidi kasvamist inflatsiooniga võrreldavas tempos (ca 2% aastas). Jätkuväärtus on seejärel diskonteeritud Väärtuspäeva (31.12.2023), kasutades kapitali kaalutud keskmist hinda (WACC-i).

Firmaväärtus hinnatakse alla tema kaetava väärtuseni juhul, kui see on madalam bilansilisest jääkmaksumusest. Firmaväärtuse kaetava väärtuse testi tulemusena allahindluse vajadust ei tuvastatud.

5. Materiaalne põhivara

	Masinad ja seadmed	Sõidukid	Muu materiaalne põhivara	Kokku
Soetusmaksumus				
Seisuga 1. jaanuar 2022	7 655 793	336 729	47 681	8 040 203
Soetused	657 708	180 977	25 392	864 077
Mahakandmised	0	0	0	0
Müügid	0	-58 833	0	-58 833
Seisuga 31. detsember 2022	8 313 501	458 873	73 073	8 845 447
Soetused	503 050	193 828	3 344	700 222
Mahakandmised	-132 324	0	0	-132 324
Müügid	-35 114	-136 846	0	-171 960
Seisuga 31. detsember 2023	8 649 113	515 855	76 417	9 241 385
Amortisatsioon				
Seisuga 1. jaanuar 2022	-4 529 599	-213 711	-30 527	-4 773 837
Amortisatsioon	-1 002 700	-67 699	-4 418	-1 074 817
Mahakandmised	0	0	0	0
Müügid	0	53 024	0	53 024
Seisuga 31. detsember 2022	-5 532 299	-228 386	-34 945	-5 795 630
Amortisatsioon	-959 716	-97 476	-9 180	-1 066 372
Mahakandmised	132 324	0	0	132 324
Müügid	33 514	136 844	0	170 358
Seisuga 31. detsember 2023	-6 326 177	-189 018	-44 125	-6 559 320
Bilansiline jääkväärtus				
Seisuga 31. detsember 2023	2 322 936	326 837	32 292	2 682 065
Seisuga 31. detsember 2022	2 781 202	230 487	38 128	3 049 817
Seisuga 1. jaanuar 2022	3 126 194	123 018	17 154	3 266 366

Müüdud põhivarade müügihind:

2023	2022
31 433	30 046

2023. aastal kanti põhivarasid maha väärtuses 132 324 eurot (2022: 0 eurot). Mahakandmisest tulenevat kahjumit ei tekkinud, kuna maha kanti täielikult amortiseerunud varad.

6. Vara kasutusõigus ja rendikohustised

Vara kasutusõigus	Kasutusõiguse vara	Kokku
Soetusmaksumus		
Seisuga 31. detsember 2021	390 120	390 120
Vara väärtuse ümberhindlus	133 919	133 919
Seisuga 31. detsember 2022	524 039	524 039
Vara väärtuse ümberhindlus	217 522	217 522
Mahakandmine	-166 578	-166 578
Seisuga 31. detsember 2023	574 983	574 983
Amortisatsioon		
Seisuga 31. detsember 2021	-183 625	-183 625
Amortisatsioon	-126 836	-126 836
Seisuga 31. detsember 2022	-310 461	-310 461
Amortisatsioon	-95 753	-95 753
Mahakandmine	155 900	155 900
Seisuga 31. detsember 2023	-250 314	-250 314
Bilansiline jääkväärtus	Kasutusõiguse vara	Kokku
Seisuga 31. detsember 2023	324 669	324 669
Seisuga 31. detsember 2022	213 578	213 578
Rendikohustised	Kasutusõiguse vara	Kokku
Seisuga 31. detsember 2021	217 696	217 696
Kohustise ümberhindlus	133 918	133 918
Kogunenud intressid	13 800	13 800
Tagasimaksed	-118 857	-118 857
Seisuga 31. detsember 2022	246 557	246 557
Kohustise ümberhindlus	196 849	196 849
Kogunenud intressid	10 624	10 624
Tagasimaksed	-109 051	-109 051
Seisuga 31. detsember 2023	344 979	344 979
<i>Sh lühiajaline</i>	<i>106 701</i>	<i>106 701</i>
<i>Sh pikaajaline</i>	<i>238 278</i>	<i>238 278</i>
Koondkasumiaruandes kajastatud	2023	2022
Vara kasutusõiguse amortisatsioonikulu	-95 753	-126 836
Intressikulu rendikohustistelt	-10 624	-13 800
Koondkasumiaruandes kajastatud kokku	-106 377	-140 636

Lisainfo vara kasutusõiguse ja rendikohustiste kohta on toodud välja lisas 2.2.

7. Varud

	31.12.2023	31.12.2022
Varuosad	272 753	244 438
Müügiks ostetud kaubad	110 091	106 178
Muud varud	0	25 620
Varud kokku	382 844	376 236

2023. ja 2022. aastal ei ole tehtud varudele allahindlusi.

8. Nõuded ostjate vastu ja muud nõuded

	Lisa	31.12.2023	31.12.2022
Nõuded ostjate vastu	3	849 994	784 997
Maksude ettemaksed	13	0	14 679
Ettemakstud kulud ja tekkepõhine tulu		34 084	37 066
Nõuded ostjate vastu ja muud nõuded kokku		884 078	836 742

Nõuded ostjatele aegumise analüüs:

		Tähtjaks maksmata, kuid väärtus ei ole langenud				
	Kokku	Ei ole tähtjaks maksmata ja väärtus ei ole langenud	Alla 30 päeva	30-60 päeva	61-90 päeva	91-120 päeva
31.12.2023	849 994	774 909	67 494	277	2 240	5 074
31.12.2022	784 997	662 492	117 938	985	0	3 582

9. Raha ja raha ekvivalendid

	Lisa	31.12.2023	31.12.2022
Pangakontod	3	773 347	406 799
Raha ja raha ekvivalendid kokku		773 347	406 799

10. Osakapital

31.12.2023 seisuga oli ettevõtja osakapital 63 911 eurot (31.12.2022: 63 911 eurot) ning koosnes ühest osast. Väljastatud osa eest on täielikult tasutud.

Ettevõtja potentsiaalne tulumaksukohustus

Seisuga 31.12.2023 on ettevõtja jaotamata kasum 818 262 eurot (31.12.2022 seisuga 722 252 eurot). Maksimaalne võimalik tulumaksukohustise summa, mis võiks kaasneda kogu jaotamata kasumi välja maksmisel dividendidena, on 142 197 eurot (seisuga 31.12.2022: 121 328 eurot). Seega saab dividendidena välja maksta 676 065 eurot (seisuga 31.12.2022: 600 924 eurot).

11. Laenukohustised

Pikaajalised kohustised	Lisa	31.12.2023	31.12.2022
Grupisisesed pikaajalised laenud	20	3 426 000	3 426 000
Liisingukohustised		1 130 565	1 151 991
Pikaajalised kohustised kokku	3	4 556 565	4 577 991
Lühiajalised kohustised			
Liisingukohustiste lühiajaline osa		546 763	564 757
Lühiajalised kohustised kokku	3	546 763	564 757
Intressikandvad kohustised kokku		5 103 328	5 142 748

Tingimused ja maksegraafikud

			Jääkväärtus	
	Nominaalne intress	Tähtaeg	31.12.2023	31.12.2022
Grupisisesed laenud	5% + 1 aasta euribor	4.11.2025	3 426 000	3 426 000
Liisingukohustised	1,95%-3,5% + 6kuu euribor	2024-2028	1 677 327	1 716 748
Intressikandvad kohustised kokku			5 103 327	5 582 753

12. Võlad tarnijatele ja muud võlad

	Lisa	31.12.2023	31.12.2022
Võlad tarnijatele		205 593	371 970
Võlad töövõtjatele		77 331	126 950
Maksuvõlad	13	189 700	141 531
Muud võlad		375 551	438 875
<i>Intress</i>	20	270 937	328 339
<i>Muud võlad</i>		104 614	110 536
Deposiidid klientidelt		181 875	174 132
Kokku, sealhulgas:		1 030 050	1 253 459
Lühiajaline	3	876 441	1 098 245
Pikaajaline	3	153 609	155 214

Deposiidid klientidelt kajastavad saadud ettemakseid tulenevalt sõlmitud kliendilepingutest. 2023 aasta summast 28 266 eurot on lühiajaline kohustus (2022: 18 918 eurot) ning 153 609 eurot on pikaajaline kohustus (2022: 155 214 eurot).

13. Maksude ettemaksed ja maksuvõlad

		31.12.2023		31.12.2022	
		Ettemaksed	Võlad	Ettemaksed	Võlad
Käibemaks	0	76 905		14 679	0
Üksikisiku tulumaks	0	36 071		0	44 123
Erisoodustuse tulumaks	0	2 611		0	1 558
Sotsiaalmaks	0	67 970		0	88 262
Kohustuslik kogumispension	0	2 022		0	2 195
Töötuskindlustusmaksed	0	4 121		0	5 393
Kokku maksude ettemaksed ja maksuvõlad	0	189 700		0	89 464

14. Eraldised

	31.12.2023	31.12.2022
Kokkuleppetasu	120 000	0
Aruandeaasta kulud	91 863	0
Kokku	211 863	0

Rimi Eesti Food AS (Rimi) esitas Tomra Service OÜ vastu hagi alusetult tasutud summade tagastamise ja viivise nõudes. Rimi nõuab poolte vahel sõlmitud lepingu alusel Rimi poolt aastate jooksul tasutud 322 765,67 euro tagastamist ja viiviseid, leides, et vastavas osas oli Rimi poolt käitlustasu maksmine Tomrale ekslik. Küsimus on poolte vahel sõlmitud lepingu tõlgendamistes. Tomra juhtkond tugineb seisukohal, et Tomral on nõudele tugevad ja mitmekülgsed vastuväited nii formaalsetest kui ka sisulisest aspektidest. Tsiviilasi lahendati kompromissiga, kus Tomra kompenseerib Rimile 200 000 eurot. Ettevõtte tasus aruandeaastal kompromissi tasust 80 000 eurot, ülejäänud summa tasutakse vastavalt kokkulepitud graafikule 2024. aasta jooksul, mis on kajastatud 31.12.2023 seisuga eraldisena.

Aruandeaasta kulud on eraldised kuludele, mis on 2023 aasta eest, kuid arved saadakse pärast aasta lõppu.

15. Müügitulu

Müük EL-i riikidesse	2023	2022
Eesti	5 301 448	5 014 345
Muud EL-i riigid	3 893	62 308
Müügitulu kokku	5 305 341	5 076 653

Tegevusalade lõikes

Kaupade müük	434 498	618 194
Teenuste osutamine	4 870 843	4 458 459
<i>Sh tulu kliendilepingutest</i>	<i>4 036 823</i>	<i>3 622 931</i>
Müügitulu kokku	5 305 341	5 076 653

16. Muud äritulud

	2023	2022
Kasum põhivara müügist	29 833	23 236
Muud äritulud kokku	29 833	23 236

17. Kaubad, toore, materjal ja teenused

	2023	2022
Materjalide kulu	-1 745 236	-1 352 690
Kaubad, toore, materjal ja teenused kokku	-1 745 236	-1 352 690

18. Muud tegevuskulud

	2023	2022
Kontoritarbed	-79 013	-144 236
Professionaalsed teenused	-177 120	-63 008
Lähetuskulud	-54 925	-34 185
Autokulud	-36 564	-33 569
Turustuskulud	0	-15 942
Muud kulud	-13 992	-4 371
Muud tegevuskulud kokku	-361 614	-295 311

19. Tööjõukulu

	2023	2022
Palgakulu	-914 428	-1 231 166
Sotsiaalmaksud	-317 185	-407 785
Erisoodustuskulud	-24 156	-37 270
Tööjõukulud kokku	-1 255 769	-1 676 221
Töötajate keskmine arv	50	74
Töölepingu alusel töötajaid	46	65
Võlaõigusliku lepingu alusel teenust osutavaid isikuid	3	8
Juhtimis- või kontrollorgani liikmeid	1	1

20. Tehingud seotud osapooltega

Aruandekohustustlase emajettevõtja nimetus	Tomra Holding OÜ
Riik, kus aruandekohustustlase emajettevõtja on registreeritud	Eesti
Kontserni nimetus, millesse kuulub emajettevõtja	Tomra Europe AS
Riik, kus kontserni emajettevõtja on registreeritud	Norra

	31.12.2023		31.12.2022	
	Nõuded	Kohustised	Nõuded	Kohustised
Emajettevõtja	0	3 696 939	0	3 754 340
Teised samasse konsolideerimisgruppi kuuluvad ettevõtjad	198 899	134 439	278 027	271 203
Juhatus ja nõukogu liikmed ja nendega seotud ettevõtjad	0	1 200	15 900	1 200
Kokku	198 899	3 832 578	293 927	4 026 743

2023	Ostud	Müügid	Kulu- vähendused	Saadud laenud	Saadud laenude tagasimaksed
Teised samasse konsolideerimisgruppi kuuluvad ettevõtjad	926 109	3 893	1 107 865	450 000	450 000
Juhatus ja nõukogu liikmed ja nendega seotud ettevõtjad	234 363	0	0	0	0
Kokku	1 160 472	3 893	1 107 865	450 000	450 000

2022	Ostud	Müügid	Kulu- vähendused	Saadud laenud	Saadud laenude tagasimaksed
Teised samasse konsolideerimisgruppi kuuluvad ettevõtjad	1 111 249	62 308	857 859	750 000	750 000
Juhatus ja nõukogu liikmed ja nendega seotud ettevõtjad	157 500	0	0	0	0
Kokku	1 268 749	62 308	857 859	750 000	750 000

Kohustised 31.12.2023 seisuga sisaldavad laenu emaaettevõtjalt summas 3 426 000 eurot (31.12.2022: 3 426 000 eurot) ning intressikohustist emaaettevõtjale summas 270 939 eurot (31.12.2022: 328 340 eurot), lisaks tasumata arvete saldosisid teistele seotud osapooltele summas 134 439 eurot (31.12.2022: 271 203 eurot). Nõuded seotud osapoolte vastu 31.12.2023 seisuga on summas 198 899 eurot (31.12.2022: 293 927 eurot). Vaata ka lisasid 12 ja 13.

Ostud 2023. aastal summas 881 010 eurot on seotud kaupade soetamisega (2022. aastal: 1 111 249 eurot). Grupisisest soetatakse peamiselt masinadetaile, mis tihti moodustavad osa arvele võetud põhivara soetusmaksumusest. Teenuste ostud 2023. aastal on summas 279 462 eurot (2022: 157 500 eurot). Teenuste ostu alla kuuluvad grupi poolt jagatud kulud ning juhatuse ning nõukogu liikmetega seotud ettevõtjate teenused.

Grupi ettevõtetele edasi esitatud kuluvähendused hõlmavad Grupi ettevõtete juhtimisega seotud isikute töötasusid ning Eesti Vabariigis soetatud kuid teiste grupi ettevõtete hüvanguks kasutatud teenuseid.

Juhatusel liikme tasud:

2023	2022
85 800	85 800

Juhatusel liikme tasud on avalikustatud ilma sotsiaalmaksuta. Vastavalt juhatuse liikme lepingule on teatud juhtudel ette nähtud lahkumishüvitis kuue kuu tasu ulatuses.

Aruande digitaalallkirjad

Aruande lõpetamise kuupäev on: 29.04.2024

TOMRA SERVICE OÜ (registrikood: 10804337) 01.01.2023 - 31.12.2023 majandusaasta aruande andmete õigsust on elektrooniliselt kinnitanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
EERO NÕGENE	Juhatuse liige	21.05.2024
MATS TOOTS	Juhatuse liige	04.06.2024
ANDRES OJAMAA	Juhatuse liige	29.04.2024

Aruande osanike koosoleku kinnitamise staatus

Osanike koosoleku poolt kinnitatud

SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

Tomra Service OÜ osanikele

Arvamus

Oleme auditeerinud Tomra Service OÜ (ettevõtte) raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab finantsseisundi aruannet seisuga 31.12.2023 ning koondkasumiaruannet, rahavoogude aruannet ja omakapitali muutuste aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud aasta kohta ja raamatupidamise aastaaruande lisasid, sealhulgas olulist informatsiooni arvestuspõhimõtete kohta.

Meie arvates kajastab kaasnev raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistes osades õiglaselt ettevõtte finantsseisundit seisuga 31.12.2023 ning sellel kuupäeval lõppenud aasta finantstulemust ja rahavoogusid kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt.

Arvamuse alus

Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti). Meie kohustusi vastavalt nendele standarditele kirjeldatakse täiendavalt meie aruande osas „Vandeauditori kohustused seoses raamatupidamise aastaaruande auditiga”. Me oleme ettevõttest sõltumatud kooskõlas kutseliste arvestuseksperptide eetikakoodeksiga (Eesti) (sh sõltumatuse standardid), ja oleme täitnud oma muud eetikaalased kohustused vastavalt nendele nõuetele. Me usume, et auditi tõendusmaterjal, mille oleme hankinud, on piisav ja asjakohane aluse andmiseks meie arvamusele.

Muu informatsioon

Juhtkond vastutab muu informatsiooni eest. Muu informatsioon hõlmab tegevusaruannet, kuid ei hõlma raamatupidamise aastaaruannet ega meie vandeauditori aruannet.

Meie arvamus raamatupidamise aastaaruande kohta ei hõlma muud informatsiooni ja me ei tee selle kohta mingis vormis kindlustandvat järeldust.

Seoses meie raamatupidamise aastaaruande auditiga on meie kohustus lugeda muud informatsiooni ja kaaluda seda tehes, kas muu informatsioon lahknab oluliselt raamatupidamise aastaaruandest või meie poolt auditi käigus saadud teadmistest või tundub muul viisil olevat oluliselt väärkajastatud.

Kui me teeme tehtud töö põhjal järelduse, et muu informatsioon on oluliselt väärkajastatud, oleme kohustatud sellest faktist aru andma. Meil ei ole sellega seoses millegi kohta aru anda.

Juhtkonna ja nende, kelle ülesandeks on valitsemine, kohustused seoses raamatupidamise aastaaruandega

Juhtkond vastutab raamatupidamise aastaaruande koostamise ja õiglase esitamise eest kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandlusstandarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt ja sellise sisekontrolli eest, nagu juhtkond peab vajalikuks, et võimaldada kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta raamatupidamise aastaaruande koostamist.

Raamatupidamise aastaaruande koostamisel on juhtkond kohustatud hindama ettevõtte suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana, esitama infot, kui see on asjakohane, tegevuse jätkuvusega seotud asjaolude kohta ja kasutama tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi, välja arvatud juhul, kui juhtkond kavatseb kas ettevõtte likvideerida või tegevuse lõpetada või tal puudub sellele realistlik alternatiiv.

Need, kelle ülesandeks on valitsemine, vastutavad ettevõtte raamatupidamise aruandlusprotsessi üle järelevalve teostamise eest.

Vandeauditori kohustused seoses raamatupidamise aastaaruande auditiga

Meie eesmärk on saada põhjendatud kindlus selle kohta, kas raamatupidamise aastaaruanne tervikuna on kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta, ja anda välja vandeauditori aruanne, mis sisaldab meie arvamust. Põhjendatud kindlus on kõrgetasemeline kindlus, kuid see ei taga, et olulise väärkajastamise eksisteerimisel see kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti) läbiviidud auditi käigus alati avastatakse. Väärkajastamised võivad tuleneda pettusest või veast ja neid peetakse oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et need võivad üksikult või koos mõjutada majanduslikke otsuseid, mida kasutajad raamatupidamise aastaaruande alusel teevad.

Kasutame auditeerides vastavalt rahvusvaheliste auditeerimise standarditele (Eesti) kutsealast otsustust ja säilitame kutsealase skeptitsismi kogu auditi käigus. Me teeme ka järgmist:

- teeme kindlaks ja hindame raamatupidamise aastaaruande kas pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamise riskid, kavandame ja teostame auditiprotseduuri vastuseks nendele riskidele ning hangime piisava ja asjakohase auditi tõendusmaterjali, mis on aluseks meie arvamusele. Pettusest tuleneva olulise väärkajastamise mitteavastamise risk on suurem kui veast tuleneva väärkajastamise puhul, sest pettus võib tähendada salakokkulepet, võltsimist, info esitamata jätmist, väärarvutuste tegemist või sisekontrolli eiramist;

- omandame arusaamise auditi puhul asjassepuutuvast sisekontrollist, et kavandada nendes tingimustes asjakohaseid auditiprotseduure, kuid mitte arvamuse avaldamiseks ettevõtte sisekontrolli tulemuslikkuse kohta;
- hindame kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasust ning juhtkonna arvestushinnangute ja nendega seoses avalikustatud info põhjendatust;
- teeme järelduse juhtkonna poolt tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi kasutamise asjakohasuse kohta ja saadud auditi tõendusmaterjali põhjal selle kohta, kas esineb olulist ebakindlust sündmuste või tingimuste suhtes, mis võivad tekitada märkimisväärset kahtlust ettevõtte suutlikkuses jätkata jätkuvalt tegutsevana. Kui me teeme järelduse, et eksisteerib oluline ebakindlus, oleme kohustatud juhtima vandeaudiitori aruandes tähelepanu raamatupidamise aastaaruandes selle kohta avalikustatud infole või kui avalikustatud info on ebapiisav, siis modifitseerima oma arvamust. Meie järeldused põhinevad vandeaudiitori aruande kuupäevani saadud auditi tõendusmaterjalil. Tulevased sündmused või tingimused võivad siiski kahjustada ettevõtte suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana;
- hindame raamatupidamise aastaaruande üldist esitusviisi, struktuuri ja sisu, sealhulgas avalikustatud informatsiooni, ning seda, kas raamatupidamise aastaaruanne esitab aluseks olevaid tehinguid ja sündmusi viisil, millega saavutatakse õiglane esitusviis.

Me vahetame nendega, kelle ülesandeks on valitsemine, infot muu hulgas auditi planeeritud ulatuse ja ajastuse ning märkimisväärsete auditi tähelepanekute kohta, sealhulgas mis tahes sisekontrolli märkimisväärsete puuduste kohta, mille oleme tuvastanud auditi käigus.

/digitaalselt allkirjastatud/

Andris Jegers

Vandeaudiitori number 171

/digitaalselt allkirjastatud/

Brita Tauts

Vandeaudiitori number 695

KPMG Baltics OÜ

Audiitorettevõtja tegevusloa number 17

Narva mnt 5, Tallinn 10117

29.04.2024

Audiitorite digitaalallkirjad

TOMRA SERVICE OÜ (registrikood: 10804337) 01.01.2023 - 31.12.2023 majandusaasta aruandele lisatud audiitori aruande on digitaalselt allkirjastanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
ANDRIS JEGERS	Vandeaudiitor	29.04.2024
BRITA TAUTS	Vandeaudiitor	29.04.2024

Müügitulu jaotus tegevusalade lõikes

Tegevusala	EMTAK kood	Müügitulu (EUR)	Müügitulu %	Põhitegevusala
Muu mujal liigitamata masinate, seadmete jm materiaalse vara rentimine ja kasutusrent	77399	5305341	100.00%	Jah